

[Comune di Pau](#)

ARCHEOLOGIA E STÒRIA

Sa bidde de Pau est posta in s'Àrea geogrÀfica narat "Arta Marmidda". Est posta in dd'una zona sub-prana in sa parti orientali de su territòriu comunali. Su centru s'agatat a 331 de artesa, invecis is partis prus artas funtis in sa zona de "Punta su Ventosu" (681m) e "Pranu sa Mesa" (731m).

Sa parti prus manna de su territòriu comunali de Pau est postu in sa zona de su Monti Arci, de edadi Plio – Pleistocènica. Sa positzioni chi est stratègica, sa flora, sa fÀuna meda, e su prus de importu su sterrimentu de pedra crobina, ant contribuui a mudai su spainamentu làvicu in dd'unu de is prus de importu centrus commercialis de sa preistòria.

Sa presèntzia de sa pedra crobina est una cosa de sa Sardigna sceti. Su fatu chi ci nd'est meda at mudau su Monti Arci in dd'unu de is logus prus rarus anca si podit bogai e triballai custa pedra, in totu su Mediterràneu. Is centrus anca si podit arragolli funtis prus de dexi, prus de centu invecis is centrus de triballu, e prus de duxentu is stazioni preistòricas. Is ambientis, postus is sa parti a bàsciu de su Monti sceti, funtis stètius individuaus po is avanzus de triballu. Calincunu s'at fatu cumprendi chi s'orìgini de sa bidde est in s'època romana.

Custa tesi est agiudada de is agataduras in localidadi Bruncu Perda Calloni, Sa Tellura, Su Pitzu e Sa Campana, Santa Pinta, Catzighera, Arruinas, Perda Pastori, sa tèula ciata, vasellàmini e cancu moneta, ma prus che totu arrastus de fabricas antigas de cuddu perìodu. Su nòmni e totu de sa bidde de Pau, siguramenti arribat de su latinu "Pagus" chi bolit nai truma de domus, borgu, villàgiu. Custus urtimus indìtzius, faint cumprendi a is istudiosus chi siguramenti ci fuit un aposentamentu "Pau Mannu" acanta de sa crèsia de Santa Pinta, s'arragodu de sa genti narat chi custu aposentamentu est nàsciu in localidadi narat "Su Pizzu De Sa Campana".

Sa bidde chi est giai nomonada in su Condaghe de Bonarcado e in atrus documentus de su Codex Diplomaticus Sardiniae e in mesu de custus finas in s'atu de paxi de Eleonora d'Arborea cun Giovanni d'Aragona in su 1388. Ddu est puru in is crèsias de Useddus chi in sa metadi de su sèculu XIV ant donau is decimas a sa Cùria Romana e naturalmenti finas in sa Chorographia sardiniae de G.F. Fara, chi est de is annus 1580-1589. Finas a oi si connoscint in su territòriu de Pau s'esistèntzia de tres nurachis, unu de tipu a una turri e s'agatat in is localidadis "Arruinas" e "Punta su Nuraxi". Su territòriu est prus che totu ocupau de bestiàmini, ma non est difitzili agatai finas livàrius, mendulaus, bìngias, e atras zonas cun cerèsia meda.

Link: <https://www.comune.pau.or.it/it/vivere-pau/archeologia-e-storia>